

WARTOŚCI W ŻYCIU PRZEDSZKOLAKA

MIŁOŚĆ, WOLNOŚĆ I RODZINA

„Nie takie ważne, żeby człowiek dużo wiedział, ale żeby dobrze wiedział, nie żeby umiał na pamięć, a żeby rozumiał, nie żeby go wszystko troszkę obchodziło, a żeby go coś naprawdę zajmowało.” J.Korczak

RYS. ZOFIA Blicharska

Ludzie żyją według określonych zasad, każdy z nas kieruje się konkretnymi wartościami. Dziecko poznaje wartości w określony sposób, w wieku przedszkolnym chłonie wszystko, co widzi, słyszy, dotyka i smakuje.

Z doświadczeń dzieciństwa buduje podstawy do systemu wartości, którymi określi kierunki swojego życia. To w dorosłym życiu ustalamy wartości dla nas najważniejsze, które przyświecają naszemu działaniu. Każdy sam wyznacza, co jest dla niego najistotniejsze i trudno powiedzieć, czy dla wszystkich ludzi pewne wartości będą tymi najważniejszymi.

W latach przedszkolnej edukacji, każda wartość poprzez poznanie w wieku dorosłym stanowi istotę naszych uczuć, sposobu bycia i postępowania wobec innych. Ważne jest poznanie i zapamiętanie pewnych zasad i reguł panujących w społecznie przyjętych normach postępowania.

Z definicji Łobockiego wynika, że wartości "to wszystko, co uchodzi za ważne i cenne dla jednostki i społeczeństwa oraz jest godne pożądaniami, co łączy się z pozytywnymi przeżyciami i stanowi jednocześnie cel dążeń ludzkich".

Wychowanie do wartości a podstawa programowa wychowania przedszkolnego zakłada i słusznie, że pierwsze lata życia dziecka mają decydujące znaczenie dla jego rozwoju. Wrodzone predyspozycje rozwijają się intensywnie w wieku przedszkolnym, a możliwości intelektualne kształtują się w pierwszych latach życia. Dlatego podejmowane w okresie przedszkolnym działania edukacyjne i wychowawcze, które stymulują rozwój intelektualny i społeczny dziecka, przynoszą najlepsze rezultaty.

Jest to także korzystny okres by zapobiegać ewentualnym dysharmoniom rozwojowym oraz podjąć właściwą terapię wyrównawczą, jeśli zaistnieje taka potrzeba. Umiejętności i dobre nawyki, które dzieci nabyły w przedszkolu, procentują później lepszym funkcjonowaniem w społeczeństwie, czyli szkole i w życiu zawodowym. W wieku przedszkolnym potrzeba wydobyć potencjał drzemący w każdym dziecku, umożliwić mu rozwój na miarę jego potrzeb i możliwości.

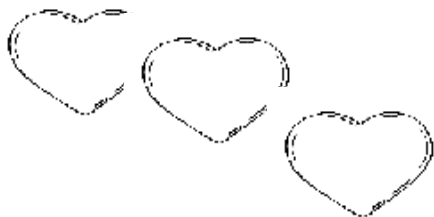
Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, wyznacza jasno kierunki którymi należy podążać. Zgodnie z tymi kierunkami przedszkole ma zapewnić dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Przedszkole ma również wspomagać dzieci w rozwijaniu ich uzdolnień oraz kształtować czynności intelektualne potrzebne w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji. **Budowanie systemu wartości**, czyli wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, **co jest dobre, a co złe**. Wychowanie do wartości ma równocześnie umożliwić kształtowanie odporności emocjonalnej koniecznej dziecku do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, również do łagodnego znoszenia stresów i porażek.

Generalnie wartości to wskazówki do określonych zachowań, które są dobre dla nas samych i tych, z którymi przebywamy. Dzieci tak szybko rosną, idą przez świat rozpędzane różnymi siłami życia, a potem spirala życia pędzi niczym nie zahamowana, musimy być w tym ruchu współtowarzyszący, współuczestniczący i nieustannie czujni nad rozwojem dziecka. Obecnie żyjemy od weekendu do weekendu, od lata do zimy, od wypłaty do wypłaty. Dni mijają jeden za drugim i czasem nie potrafimy dostrzec, co jest w życiu ważne. Spowolnić tempa swojego życia, a nasze dzieci rosną każdego dnia, i to jak są malutkie, już się nie powtórzy. Myślę, że wprowadzanie w świat wartości jest nieodzownym i niezbędnym elementem dla każdego dziecka.

Wszystkie wartości są tak samo ważne, wzajemnie przenikają się i uzupełniają w swojej złożoności. Wartości takie, jak: miłość, rodzina, wolność, szacunek, przyjaźń i zdrowie i wiele innych. Wartościowanie którejkolwiek z nich wydaje się być zbędne. Każda z tych wartości nie może zaistnieć bez innej. Dlatego, też nasze myśli zaprzatają trzy z nich: miłość, rodzina, wolność.

Miłość – Rodzina – Wolność

MIŁOŚĆ

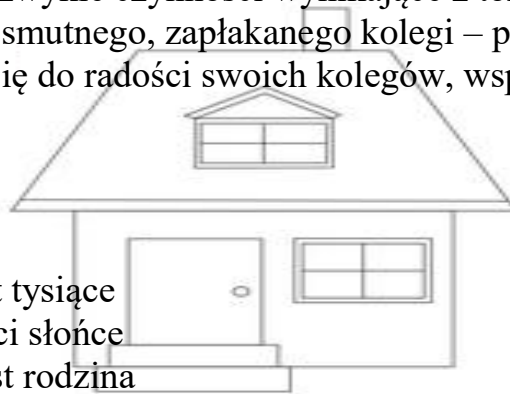

„BEZ MIŁOŚCI NIE MA WYCHOWANIA – JEST TRESURA.“
MARIA ŁOPATKOWA

Naszym zdaniem najważniejszą wartością w życiu jest **MIŁOŚĆ**. Trudno podać jej definicję. Tyle ilu ludzi, tyle jest przecież rodzajów miłości. Każdy z nas, inaczej ją rozumie. Dzieci oczekują od nas bezwarunkowej miłości. Nie rozumieją, że można kochać „za coś”, to my dorośli czasami pytamy „za co kochasz mamusię, czy tatusia”, a dziecko odpowiada, „bo jest moją mamą, tatą”. Naszą rolą dorosłych jest przedstawianie miłości w formie wartości.

Każą chwilą dnia, naszym postępowaniem, poświęceniem, obowiązkiem wobec swojego dziecka. W prosty przystępny sposób uczymy miłości. Zwracamy uwagę, **jak ważne jest zauważanie innego człowieka, sprawianie mu przyjemności, niespodzianki i robienie dobrych rzeczy na miarę naszych możliwości.**

Dlatego w przedszkolu, tak ważne są uroczystości np. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki itd. Dają dziecku możliwość uczenia się miłości poprzez oddanie swojej laurki, uśmiechu, przytulenia, itd. W codziennym życiu przedszkolaka to zwykle czynności wynikające z toku przedszkolnego życia, czyli zauważenie smutnego, zapłakanego kolegi – pogłaskanie, przytulenie. Ale też przyłączenie się do radości swoich kolegów, wspólne zabawy, śmianie się, zadziwianie, itd.

RODZINA

Jak świat stary lat tysiące
I jak mocno świeci słońce
Tak wspaniała jest rodzina
Która razem więzi trzyma
Bo z rodziną jest jak w raju
Jak w rodzinnym błogim gaju
W listopadzie oraz maju.

HANIA – LAT 4

„Ludzie to zawsze dzieci swoich matek. Bez matki nie ma poety, nie ma bohatera”. M.Gorki

Kolejną wartością, która może zostać uznana za ważną jest **RODZINA**. Rodzina jako podstawa naszego życia, a jej brak jest wielką tragedią. W dzisiejszych czasach ludzie często zapominają o wartościach rodzinnych i przestają je kultywować. Staje się tak dlatego, że ludzie zaczynają gonić za pieniędzmi, są zapracowani, nie mają czasu na okazywanie uczuć oraz rozmowy. **Wszystkie wartości rozwijamy na bazie rodziny, to rodzina daje nam siłę, pobudza do działania.** Rodzina nie tylko opiekuje się dzieckiem, lecz ma decydujący wpływ na kształtowanie osobowości dziecka, jego świata myśli,

uczuciu, dążeń oraz w tworzeniu się obrazu samego siebie, poczucia własnego „ja”.

W przedszkolu dziecko odnajduje się we wspólnocie, jaką jest grupa; to wspólny czas przebywania razem; wspólne posiłki, zabawy, rozmowy, itd. W swojej grupie odnajduje oparcie, bezpieczeństwo, zrozumienie. W rodzinie realizuje się przy wspólnych posiłkach, zabawach i innych działaniach; najistotniejsza pozostaje rozmowa, gdzie dziecko słucha, ale jest przede wszystkim słuchane.

WOLNOŚĆ

Wielki pedagog, ale przede wszystkim Człowiek – **Janusz Korczak** uważał, że: **„Całe wychowanie współczesne pragnie, by dziecko było wygodne, konsekwentnie krok za krokiem dąży, by uśpić, stłumić, zniszczyć wszystko, co jest wolą i wolnością dziecka, hartem jego ducha, siłą jego dążeń i zamierzeń. Grzeczne, posłuszne, dobre, wygodne, a bez myśli o tym, że będzie bezwolne wewnątrz i niedołężne życiowo.”**

Jedną z najważniejszych wartości może być też **WOLNOŚĆ**. Bywa ona rozumiana na wiele sposobów, wolność pojmowana jako niepodległość jakiegoś narodu. Ten rodzaj wolności rozumiany jako brak przymusu, w sytuacji, w której trzeba dokonać wyboru. Historia naszego kraju pokazała, że wolność jest szczególną wartością, ponieważ wielokrotnie traciliśmy niepodległość. Teraz, kiedy możemy się nią cieszyć powinniśmy docenić, że żyjemy w wolnym kraju i uświadamiać nasze dzieci, jak wielką stanowi dla nas wartość.

Dlatego w naszym przedszkolu uroczystość związana z Niepodległością ma swoją rangę i jest tak podniosła i ważna. Podczas kształtowania postawy dziecka wobec własnej Ojczyzny jako całości należy najpierw utożsamić dziecko ze szczegółowymi symbolami narodowymi: godłem, barwami narodowymi, hymnem, herbami oraz tradycjami ojczystymi. Poprzez umożliwienie dzieciom kontaktów z ojczystą przyrodą i kulturą, literaturą i przekazaniem tradycji znacząco wpływamy na ich przeżycia i zainteresowanie Ojczyzną oraz światem wartości. My dorośli sami kształtujemy twórczych, odpowiedzialnych i świadomych własnej tożsamości młodych obywateli.

Wolność rozumiana jako możliwość podejmowania decyzji. Każdy z nas (dorosły, czy dziecko) ma swobodę wyboru, ma prawo do popełniania błędów, przez to rozwijamy swoje człowieczeństwo.

Nie możemy nikomu narzucać swoich decyzji, nie możemy dokonywać wyboru za innych młodych obywateli.

Wolność

wolność nie oznacza zerwania więzi
wolność nie oznacza ucieczki
wolność nie oznacza ukrycia się czy zapomnienia
wolnością się jest
samemu
w dokonywanych wyborach
myślach i uczuciach
pragnieniach i potrzebach
w marzeniach

JAK UCZYĆ DZIECI WARTOŚCI?

Jest kilka ważnych aspektów, o których trzeba pamiętać podczas nauki o wartościach. Dzielimy się z Wami swoimi radami i przemyśleniami w tym temacie, choć oczywiście pamiętajmy, że dzieci są różne i do każdego należy podejść indywidualnie.

Mów wyraźnie o tym, co jest dla Ciebie ważne – nie zapominaj argumentować dlaczego.

Nie zanudzaj jednak dziecka monologami. Spraw, aby to co istotne, stało się częścią inspirującej przygody.

Opisuj i pokazuj wartości na przykładach. Dzieci najłatwiej uczą się obserwując. Zachęcaj dziecko do samodzielnej eksploracji i odkrywania.

Wybieraj sprawdzone książki oraz publikacje.

Budowanie u dziecka hierarchii wartości jest jednym z najtrudniejszych zadań, jakie rodzice mają do wykonania. Jednocześnie jest też jednym z najważniejszych. Wszystko przecież zaczyna się od tego, co w życiu człowieka ma znaczenie. Jeśli skupimy się na zasiewaniu ziarna miłości, dobroci i mądrej pracy, dziecko w przyszłości zbierze plon szczęśliwego życia, a o to przecież od początku nam rodzicom chodziło.

Opracowanie: Paulina Smoleń- Cichy
Aneta Frey- Kobylska